

ОРГАНІЗОВАНІСТЬ ОСОБИСТОСТІ СПОРТИВНОГО МЕНЕДЖЕРА

Юрій ДУДЧАК

Національний університет фізичного виховання і спорту України

Мета дослідження. Теоретичне з'ясування сутності організованості особистості менеджера сфери фізичної культури і спорту.

Методи дослідження. Вивчення, аналіз та узагальнення науково-методичної та психолого-педагогічної літератури по проблемі дослідження.

Анотація. В статті викладені результати дослідження феномену організованості особистості спортивного менеджера. Розглянувши основні погляди дослідників (Н.Д. Левітов, І.М. Мурашко, Л.І. Уманський) щодо проблеми організованості та її важливості для діяльності менеджера, сформовано поняття організованості керівника фізкультурно-спортивної організації, зокрема це узагальнена індивідуально-психологічна характеристика, яка відображається у можливості підпорядкувати сплановану діяльність необхідному режиму, незалежно від змін в зовнішньому середовищі, раціональній послідовності дій, зібраності та високої мотивації для досягнення цілей діяльності з врахування психологічного стану та процесів особистості.

Ключові слова: організованість особистості.

Постановка проблеми. В умовах активного поширення ринкових відносин, підвищення ролі громадських організацій, зміни функцій органів виконавчої влади у сфері фізичної культури і спорту особливого значення набуває діяльність спортивного менеджера, як суб'єкта управлінської діяльності.

Для теорії і практики фізичної культури і спорту очевидною є проблема обґрунтування методики і технології підвищення ефективності діяльності фізкультурно-спортивних організацій загалом, та зокрема менеджерів даної сфери (В.М. Кузін, В.І. Жолдак та багато інших).

Одне з наукових напрямків вивчення проблеми підвищення ефективності організації передбачає всесторонній аналіз психологічних особливостей діяльності та особистісних характеристик спортивного менеджера (А.А. Бодалев, В.У. Ковальчук, В.Г. Ложкін, М.Я. Сацков та інші).

До переліку найважливіших характеристик менеджера будь-якого рівня управління обов'язково включають організованість [1, 2, 8]. Незважаючи на це, феномен організованості до теперішнього часу мало вивчений. Існує багато визначень, в силу того, що в сучасній науці немає єдиної думки, щодо природи даної характеристики особистості.

Мета дослідження на даному етапі – теоретичне з'ясування сутності організованості особистості спортивного менеджера.

Методи дослідження. Вивчення, аналіз й узагальнення науково-методичної та психолого-педагогічної літератури по проблемі дослідження.

Результати дослідження та їх обговорення. Результати проведеного дослідження показують, що організованість спортивного менеджера має пріоритетне значення для підвищення ефективності організації.

Організованість – це внутрішня зібраність, що характеризує узгодженість між цілями діяльності та способами її здійснення [2]. Вона проявляється у постійній організації особистої діяльності та праці інших, бажанні внести у трудову діяльність певну систему організації діяльності, удосконаленні особистої організації праці, протесті проти дезорганізації, що вноситься будь-яким членом організації.

Організованість можна розглядати як можливість особистості зберігати постійність своєї діяльності при збагаченні та динамізмі її функцій. Організованість виступає в якості передумови активності особистості, найбільш повного використання її можливостей. Вона визначає характер залежності особистості від зовнішнього середовища: чим вище організованість, тим більшою самостійністю характеризується особистість. Поряд з цим збільшується залежність зовнішнього середовища організації від особистості.

Одною найважливіших інструментальних якостей особистості, на думку Крупнова А.І., є організованість, яка визначає успішність та результативність будь-якої людської діяльності. Вона

має значний вплив на особливості становлення особистості в цілому, утворюючи більшість особистісних якостей.

Організованість особистості оцінюється з вмінням планувати свою діяльність і за допомогою вольової дії реалізувати їх у повсякденній діяльності [7].

Все розмаїття вольових характеристик особистості Н.Д. Левітов умовно поділив на активність, організованість, стійкість.

Аналізуючи складові організованості за Н.Д. Левітовим, можна зазначити, що:

Витримка – показник характеру, який проявляється у гальмуванні або усуненні всього того у свідомості і діяльності, що в даний момент недопустимо. Людина, якій властива дана характеристика зовні підтягнута, володіє своєю мовою, своїм настроєм, не піддається впливу емоцій або афекту. Витримка означає утримання від чогось непотрібного, стихійного.



Рис. 1. Вольові характеристики особистості

Самоконтроль підкреслює те, що особистість слідкує за собою. Розрізняють мимовільний та довільний самоконтроль [5]. Мимовільний самоконтроль визначається не свідомо поставленою метою, а мимовільно задається конкретною діяльністю, тобто її діями. Довільний самоконтроль, який визначається спеціальною метою – слідкувати за реалізацією своїх завдань, перешкоджати мимовільній зміні діяльності, володіє можливостями стабілізації діяльності.

Витримка та самоконтроль необхідні для боротьби із зовнішніми та внутрішніми перепонами, для перенесення життєвих негараздів, для протидії різним несприятливим обставинам. Витримка та самоконтроль доволі часто пов'язують з вдумливістю, яка попереджує поспішні та необдумані дії. При недостатній витримці та самоконтролі в нервовій системі порушується баланс між збудженням та гальмуванням, процес гальмування послаблюється, реакція організму робиться безпорадною [9].

До головної діючої особи в розвитку самоконтролю людини додаються регуляційні впливи керівника, організатора діяльності, його управлінське мистецтво.

Впевненість в собі – це позитивна якість особистості, що формується в процесі професійного навчання та виховання. Це можливість активізуватися в складних умовах, при тимчасових негараздах, не впадати в паніку, а мобілізувати всі свої сили для отримання перемоги [4].

Дисциплінованість особистості – це якість, завдячуючи якій особистість перебуває у постійній готовності діяти у відповідності до законів, норм та правил суспільства. Ф.М. Русінова розглядає дисциплінованість як зовнішню, виконання обов'язків по примусу, без глибокого

усвідомлення потреби в такому виконанні, так і внутрішню, при якій особистість отримує задоволення від такої діяльності [6].

Характеризуючи «ідеального» керівника, І.М. Мурашко[3] трактує організованість як:

- поєднання особистісних пріоритетів і мети із завданнями організації;
- раціональний розподіл робочого часу;
- творча робота з документами і ефективне розв'язання адміністративних питань;
- оптимізація обробки інформації;
- висока працездатність;
- здатність формувати команду.

А.Н. Лутошкін, Л.І. Уманський розглядають організованість через особливості організаційної діяльності і визначають, що організованість – властивість або стан групи або окремої людини, що викладається у відомому порядку, планомірності дій, відношень, поведінці та у чіткій системі відповідальної залежності [7].

На думку українського психолога Г.В. Щокіна, попит на організованих людей завжди перебільшував, перебільшує і буде перебільшувати пропозицію, тому що немає більш надійних, результативних, точних та уважних виробів роду людського. Організовану людину виділяє система роботи, техніка особистої праці, повага до часу [10].

Важливою особливістю організованості є вплив її на самосвідомість, єдність та направленість особистості [9]. Організованість особистості керівника несе в собі великі соціально-психологічні можливості розвитку та функціонування організації. В організації, очолюваній високоорганізованим керівником, створюються вигідні умови для формування необхідної ініціативи та дисципліни, встановлюються творчі взаємовідносини між працівниками, забезпечується успіх у рішенні завдань організації.

Велике значення має організованість керівника для підтримання в організації здорового соціально-психологічного клімату, внаслідок того, що одним з найважливіших факторів цього клімату є рівень *організації колективної діяльності*. Цей рівень визначається всією системою соціальних відносин, удосконалення існуючої практики керівництва та управління, підвищення загальної культури спілкування та діяльності керівника [1].

На наш погляд, організованість, що стала стійкою якістю особистості, дозволяє їй (людині) успішно справлятися з вимогами, що ставить до неї навколишнє середовище, та узгоджувати їх з особистісними потребами та інтересами, звільняючи себе від зовнішнього контролю та перевірок.

Висновки

Організованість особистості спортивного менеджера – це узагальнена індивідуально-психологічна характеристика, яка відображається у можливості підпорядкувати сплановану діяльність необхідному режиму, незалежно від змін в зовнішньому середовищі, раціональній послідовності дій, зібраності та високої мотивації для досягнення цілей діяльності з врахування психологічного стану та процесів особистості.

Література

1. Бандурка А.М., Бочарова С.П., Землянська Е.В. Основы психологии управления: Учебник. – Харьков: Университет внутренних дел, 1999. – 528 с.
2. Жолдак В.И. Основы менеджмента в спорте и туризме. Т.3: Технология и техника управления: Учебник. – М.: Советский спорт, 2003. – 240 с.
3. Мурашко М.І. Менеджмент персоналу: Навч.-практ. посіб. – К.: Т-во «Знання», КОО, 2002. – 311 с.
4. Платонов К.К. Краткий словарь системы психологических понятий: Учеб. пособие для учеб. заведений профтехобразования. – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: Высшая школа, 1984. – 174 с.
5. Рувинский Л.И., Соловьева А.Е. Психология самовоспитания. – М.: Просвещение, 1982. – 143 с.
6. Русинова Ф.М. Психологические аспекты управления. – М.: Просвещение, 1987. – 372 с.

7. Уманский Л.И., Лутошкин А.Н. Психология и педагогика работы комсорга. – М.: Молодая гвардия, 1984. – 206 с.
8. Хмель Ф.І. Основи менеджменту: Підручник. – К.: Академвидав, 2003. – 608 с.
9. Чернышев А.С., Крикунов А.С. Социально-психологические основы организованности коллектива. – Воронеж: ВГУ, 1994. – 164 с.
10. Шекин Г.В. Практическая психология менеджмента. Книга II. Как строить организацию? – К: МЗУУП, 1993. – 256 с.

ОРГАНИЗОВАННОСТЬ ЛИЧНОСТИ СПОРТИВНОГО МЕНЕДЖЕРА

Юрий ДУДЧАК

Национальный университет физического воспитания и спорта Украины

Цель исследования. Теоретическое выяснение сущности организованности личности менеджера сферы физической культуры и спорта.

Методы исследования. Изучения, анализа и обобщения научно-методической и психолого-педагогической литературы по проблеме исследования.

Аннотация. В статье изложены результаты исследования феномена организованности личности спортивного менеджера. Рассмотрев основные взгляды исследователей (Н.Д. Левитов, И.М. Мурашко, Л.И. Уманский) относительно проблемы организованности и ее важности для деятельности менеджера, сформировано понятие организованности руководителя физкультурно-спортивной организации, а именно – обобщенная личностно-психологическая характеристика, которая отображается в возможности подчинить спланированную деятельность необходимому режиму, независимо от изменений во внешней среде, рациональной последовательности действий, собранности и высокой мотивации для достижения целей деятельности с учетом психологического состояния и процессов личности.

Ключевые слова: организованность личности.

THE ORGANIZATION OF THE PERSON OF THE SPORTS MANAGER

Yuriy DUDCHAK

The National University of the Physical Education and Sports of the Ukraine

Research purpose. Theoretical finding out of essence of good organization of personality of manager of sphere of physical culture and sport.

Research methods. Study, analysis and generalization of scientifically-methodical and pedagogical literature on issue of research.

Abstract. In clause the results of research of a phenomenon of organization of the person of the sports manager are stated. Having considered the basic sights of the researchers (N.D. Levitov, M.I. Myrashko, L.I. Ymanskiy) concerning a problem of organization and its importance for activity of the manager have built up, the conception of organization of the chief of physical education and sports organization is generated, namely is the generalized personal-psychological characteristic, which is displayed in an opportunity to subordinate the planned activity to a necessary mode, irrespective of changes in external environment, rational sequence of actions, concentration and high motivation for achievement of the purposes of activity in view of a psychological condition and processes of the person.

Key words: organization of the person.